Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 274. Brașov, Lunĭ-Marțĭ, 12 (24) Decemvre 1895.

Congregația comitatului Brașov.

Alegerile de funcționarĭ. — Congregația estra-ordinară. — Cestiunea limbei și terorismul fișpanului — Mileniul.

Brașov, 22 Dec.

Sâmbătă diminéța la 9 óre s'au făcut, precum am anunțat, alegerile nouĕ de funcționarĭ ai comitatului Brașov, sub președința fișpanului Mihail de *Maurer*. In discursul de deschidere fișpanul a vorbit de viitórea introducere a administrației de stat și a mulțămit în fine funcționarilor de până acuma pentru zelul dovedit în împlinirea datoriei lor. Mulțumirea și din partea adunării s'a dat la protocol.

Vice-șpanul Dr. Fr. *Jekel* a espus apoi în limba maghiară tóte frasele activității desvoltate în timp de 6 anĭ de către funcționarii comitatului, și a mulțumit pentru sprijinul ce li-s'a dat.

După acésta a fost compusă comisiunea candidătóre. Din partea adunării s'au ales ca membrii Resch, Lazar și Paraschiva, ér din partea fișpanului au fost numițĭ Adam, Harmath și Petrescu. După scurt timp președintele a anunțat, că pentru fiă-care post a candidat numai câte unul, și că comisiunea îĭ propune pe aceștia, carĭ au și fost aleșĭ cu aclamațiune. Au fost astfel realeșĭ tot foștii funcționarĭ și numai în locul vice-notarului Wonesch, care a ajuns solgăbirĕu la Făgăraș, s'a ales practicantul Alex. Biro. Funcționarilor li-s'au luat jurămêntul și fișpanul i-a salutat, ér vice-șpanul a mulțămit în numele tuturor.

A urmat apoi ordinea de ḑi a ședinței estra-ordinare. Mai înainte interpelase farmacistul Schuster în afacerea urgentă a abatorului; i se observă însĕ, că în ședința estra-ordinară nu se póte interpela, dér că afacerea se va resolva pe calea sa.

La p. 1 se ia cu omagial respect la cunoscință scrisórea de mulțămire a Archiducelui Iosif pentru condolența esprimată cu ocasiunea morții fiului sĕu Archiducele Ladislau.

Se cetesce apoi rescriptul ministrului de agricultură Daranyi, prin care acesta face cunoscută numirea sa. Comisiunea permanentă propune ca ministrul Darányi sĕ fiă felicitat din partea congregației printr'o adresă.

Dr. A. *Mureșianu* în limba română declară, că membrii românĭ ai congregației, din aceleașĭ motive, ce i-au îndemnat înainte cu câte-va lunĭ sĕ voteze în contra felicitărei ministrului-președinte Banffy, sunt în contra adresei propuse. Ministrul Darányi face parte din acelașĭ guvern, în care Românii nu pot avé nicĭ o încredere. Propune, decĭ, a se lua rescriptul ministrului simplu la cunoscință.

Cestiunea limbei.

După ce a terminat vorbitorul, *fișpanul-președinte*, din motiv, că dênsul nu scie românesce, provócă pe Dr. Mureșianu sĕ-șĭ desfășure propunerea *în limba statului.*

Mureșianu: găsesce, că cererea fișpanului este ilegală și că nimenĭ nu-l póte obliga sĕ vorbéscă aicĭ în altă limbă, decât cea maternă.

Fișpanul: pretinde din nou, ca Mureșianu sĕ se esplice în „limba statului", căcĭ la din contră, neînțelegêndu-l, *nu póte sĕ-ĭ pună în discusiune propunerea sa.*

Mureșianu, protestând contra procederei volnice a fișpanului, care ar fi dator sĕ cunóscă limbile protocolare ale municipiului, cere sĕ se aducă un *tălmaciu*, care sĕ interpreteze fișpanului propunerea d-sale.

Fișpanul Maurer ḑice, că legea nu face amintire de tălmaciu și nicĭ nu obligă pe fișpan sĕ cunóscă limba română. Sĕ póte vorbi aicĭ și românesce, dér este în interesul vorbitorului, de-a se folosi de „limba statului", ca sĕ fiă mai bine înțeles.

Adv. *Lengeru* ḑice, în limba germană, că nu este bine, ca lucrurile sĕ se împingă la estrem și rógă pe d-l fișpan sĕ însărcineze pe unul din domnii funcționarĭ, carĭ sciu românesce, de pildă pe d. Mănăraḑianu, de a-i esplica ceea-ce se vorbesce românesce.

Dr. Mureșianu adreséză fișpanului întrebarea, pe ce paragraf al legei își întemeiéză dreptul, de-a pretinde dela dênsul, ca sĕ vorbéscă „limba statului"; repetă acéstă întrebare și în limba germană, după ce d-l fișpan declară, că nu înțelege nimic românesce.

Adv. Carl *Schnell*, ca sĕ scape pe fișpanul din încurcătură, se ridică și vré sĕ dovedéscă, că Mureșianu nicĭ n'a făcut vre-o propunere, asupra căreia ar trebui sĕ se discute. Ḑice, că dênsul ar fi pronunțat numai în general o dorință și cere închiderea discuțiunei.

Mureșianu: Nu-i adevĕrat ce susține Schnell. Am făcut propunere și-o susțin.

Fișpanul, întorcêndu-se cu vehemență spre Mureșianu, îl amenință, că décă va mai întrerupe, *îĭ va face un proces disciplinar.* (széktörési pör.)

Adv. *Lengeru*, adresându-se către advocatul Schnell, îl face atent, că n'a înțeles bine pe Mureșianu, deóre-ce acesta, în adevĕr, la încheiere a făcut propunerea, ca rescriptul ministerial sĕ se ia numai simplu la cunoscință.

Adv. *Schnell* ḑice, că se póte sĕ nu fi auḑit acea parte a vorbirei lui Mureșianu și, în fine, concede, că totușĭ propunerea trebue sĕ se aducă la votare.

In cele din urmă, fișpanul Maurer, cu tótă turburarea, ce a produs'o prin cererea sa teroristică, s'a vĕḑut constrîns a pune la vot propunerea făcută în limba română. Firesce, că majoritatea a respins'o. Membrii românĭ și câțĭ-va Sașĭ verḑĭ, carĭ erau de față, au votat pentru ea.

*

Au urmat celelalte puncte, între carĭ amintim raportul vice-șpanului, ca președinte al comisiei verificătóre, asupra resultatului alegerilor de membri ai representanței; tot-odată vice-șpanul a presentat lista generală a membrilor aleșĭ, după care aceștia sunt cu totul în congregație 86, dintre carĭ 12 au fost acum din nou aleșĭ. Intre cei 86 *aleșĭ*, sunt 59 Sașĭ, 12 Românĭ și 15 Maghiarĭ. (Viriliștĭ sunt cam tot pe-atâțĭ, cât și aleșĭ.)

La alegerile diferitelor comisiunĭ, au fost realeșĭ în total membrii vechi și numai locurile vacante au fost ocupate cu membri noi. In cea mai însemnată dintre comisii, în comisiunea administrativă, n'a fost ales de astă-dată nicĭ un Român.

S'a decis mai departe, ca depositele cassei orfanale sĕ se depună la „Sparcassa" și la „Albina". In fine a urmat la ordinea ḑilei budgetul orașului Brașov pentru 1896 și mai multe decisiunĭ ale orașului Brașov și ale comunelor diferite din comitat.

Cheltuelĭ pentru mileniu.

Cel din urmă punct a fost cel privitor la raportul comisiunei pentru esposiția milenară, care cere un credit suplementar pentru acoperirea speselor esposiției.

Se cetesce raportul comisiunei, din care resultă, că se cere o sumă însemnată pentru a-se acoperi cheltuelile impreunate cu ridicarea unei case ciangăescĭ la esposiție, apoi pentru mai multe lucrurĭ, între carĭ se enumĕră și aranjarea unui banderiu țĕrănesc, care sĕ mérgă din acest comitat la Pesta. Propune ca o comisiune specială de 12 sĕ fiă însărcinată cu studiarea raportului, până atuncĭ însĕ congregația sĕ se pronunțe, că în principiu acceptă cheltuelile propuse.

Adv. *I. Lengeru* ḑice, că va vorbi în limba germană, căcĭ ar vré sĕ fiă cât mai bine înțeles, de óre-ce se trateză de-o cestia delicată. Arată, că după legile esistente în „națiunea politică ungară" se cuprind tóte naționalitățile, dér mileniului i-se dă numai caracterul serbării naționalității maghiare, a căreia descălecare aicĭ s'a întêmplat înainte cu o miiă de anĭ. Dér Românii vor împlini în curênd douĕ miĭ de anĭ dela venirea lor pe acest pămênt și óre cum ar întêmpina Maghiarii serbarea lor eventuală? S'a vĕḑut când au serbat Sașii aniversarea lor de 700 de anĭ. Atuncĭ n'a luat nimenĭ parte dintre Maghiarĭ. In împrejurările de fața Românii nu pot lua parte cu tótă inima la serbarea mileniului și cu ei și alții se vor reține. Este decĭ contra votării creditului cerut pentru esposiție.

Adv. *Harmath* combate pe antevorbitor susținând, că aicĭ nu e vorba de-o serbare numai a Maghiarilor, ci este o serbare a tuturor cetățenilor statului, care s'a fundat acum 1000 de anĭ. Alta a fost serbarea Sașilor, dér și aicĭ a luat parte o deputăție maghiară.

Dr. *Mureșianu* ḑice, că deși ar pute

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Delia.

(Din amintirile unui marinar.)

(Fine.)

Și acum furtuna se deslănțui éră-șĭ.

Noi speraserăm a fi în câte-va ḑile în New-York, — acuma însĕ furăm douĕ sĕptĕmânĭ afurisite aruncațĭ încóce și 'ncolo, perdurăm vêntrele și o parte a catargului și ajunserăm în sfîrșit cu Tuscarora, care devenise cu totul invalidă, la Portland în statul Maine. Nu voesc sĕ vĕ plictisesc cu descrierea vijeliei, căcĭ D-vóstrĕ abia așteptațĭ sĕ auḑițĭ cât mai în grabă éră-șĭ despre Delia, nu-i așa? Dér totu-șĭ vreau sĕ amintesc numai pe scurt că în decursul viforului fui cuprins de un val și aruncat sub corabiă, și numai ca prin minune eșii éră șĭ la suprafață și fui tras pe bord — spre cea mai mare durere a căpitanului nostru, căruia din mai multe motive îi eram fórte incomod.

De aceea la descurcarea havariei în Portland căpitanul evită cu cea mai mare grije, sĕ mĕ cheme ca martor — ceea ce de-altfel conform legei trebuia sĕ se întêmple, fiind eu oficer. De óre-ce însĕ nimenĭ nu călĕtoresce bucuros între mișei, și de óre-ce tractarea mea pe bordul Tuscarorei era cât sĕ póte de miserabilă, nu-mĭ părŭ nicĭ decum rĕu — cum prea bine vĕ putețĭ închipui, — a părăsi naea sdruncinată și blăstĕmată, și fui fórte fericit, când aflai imediat un post de-al doilea cârmaciu pe o naie, care mergea la Havanna. Călĕtoria dăinuĭ douĕ lunĭ, fără vr'un eveniment mai deosebit, decât că într'o ḑi lovindu-se naea nóstră de-o bancă de nisip numită Bahama cea mare, era aprópe sĕ serveso drept dejun unui pește uriaș — o bestie îngrozitóre, vĕ asigur, căcĭ am vĕḑut-o fórte de-aprópe! Dér despre acéstă de altă-dată, căcĭ nu sĕ ține de obiect.

Noi ne reîntórserăm la Portland, și eu mĕ îmbarcai pe-o naie mare, care avea sĕ mérgă c'o povară de lemne dela St. Iohns (noul Braunschweig) la Liverpool. Călĕtoria — mulțămită puternicelor vênturĭ de vest,— nu dură mult. Câte-va furtunĭ și o revoltă mai mică, care amênințase a decurge sângeros, care însĕ fŭ înăbușită de mine printr'o vorbire înțeléptă, formară unica variațiune în decursul călĕtoriei, și ast-fel într'o splendidă ḑi de Septemvre sosirăm éră-șĭ în Livorpool. Vĕ putețĭ — negreșit — cugeta, cum mĕ bucuram deja, că-mĭ voi revedea toțĭ prietenii, și în deosebĭ pe Delia, căcĭ iubita mititică ocupa un loc căldurus în inima mea tênĕră. Ast-fel, îndată-ce corabia fŭ ancorată și munca sĕ sfîrși, ér eu făcui toaletă, plecai în spre séră la dómna Williams.

Ca în tot-déuna, așa și acum dómna Williams, care era singură acasă, mĕ primi cu o afabilitate de mamă, caracteristică femeei irlandeze. Dênsa nu voi nicĭ decum sĕ-mĭ lase mâna și mĕ copleșia atât de mult cu întrebărĭ despre starea mea, despre pățaniile mele din călĕtoriă, despre causa îndepărtării mele atât de îndelungate, despre motivele pentru carĭ nu i-am scris nicĭ-odată ș. a., încât la început nu putui nicĭ decum ajunge la cuvênt. Când dênsa tăcŭ — de óre-ce trebui în sfîrșit sĕ rĕsufle odată, — o întrebai despre ambele ei fiice și despre soțul ei.

Dênsa îmĭ rĕspunse, că d-l Williams s'a reîntors acasă din Australia, că îi merge bine, de-asemenĭ și celor douĕ copile, carĭ sunt în visită, dér vor sosi îndată.

— „Și Delia?"

— „Delia? Dér nu sciți, n'ațĭ primit epistólele nóstre în New-York?"

— „Eu nicĭ n'am fost în New-York, și décă mi-ațĭ scris acolo, epistólele D-vóstre ḑac, de sigur, ca neînmânavere în "Dead letter office! Așa dér ce cu mica mea prietină, s'a căsĕtorit în sfîrșit, séu a fugit cu vr'un tinĕr interesant?"

— „Nu glumițĭ, d-le George, Delia e — mórtă!"

Décă omul nu aude lunĭ de-arîndul nimic despre o persónă pe care o are fórte dragă și sĕ bucură din inimă, că o va revedea; décă óra revederii s'a apropiat deja fórte mult, ér omul presupune, că iubita ființă sĕ află în deplină sănĕtate și și-o închipuesce deja cu totul aprópe de el, și aștéptă în fiăcare moment, s'o vadă intrând pe ușă, sĕ-i țină din nou mânile-i iubite într'ale sale, sĕ-i citéscă în ochii ei credinciosĭ, că nicĭ timpul nicĭ depărtarea n'au schimbat nimic în simțĕmintele ei; și décă acum din tóte acestea nu sĕ întêmplă nimic, ci îi sĕ aruncă în fața, întocmai ca un fulger, îngrozitorul cuvênt: „*mórte*", atuncĭ nu e de mirat, décă chiar și ființa cea mai rece față de emoțiunile sufletescĭ rĕmâ-

sĕ se foloséscă de limba germană, nu póte subordona principiul dreptului de limbă oportunismului dictat de moment, ce consistă în a se face mai bine înțeles și crede, că va fi și așa în de ajuns priceput. Admite, că serbarea întemeiării statului ungar ar trebui sĕ fiă o serbare a tuturor, cum dice adv. Harmath. Însĕ nu este așa și causa nu suntem noi Românii, ci acel sistem nenorocit, care pe noi ne privesce ca cetățenĭ de-a doua mână, bunĭ numai de-a forma stafagiul la serbările celor dela putere, dér fără de nicĭ o parte, când e vorba de libertate și de drepturĭ egale naționale. Cei ce au aranjat mileniul i-au dat a priori un caracter eclusiv maghiar, așa că tótă serbarea apare ca o glorificare a domnirei de rassă maghiare. Tóte pregătirile, ce s'au făcut până acuma pentru mileniu, pórtă acest timbru unilateral și esclusiv și după ce tóte se pun la cale astfel, ni-se mai cere ca cu cheltuiala nóstră sĕ trimitem banderii la Pesta, țĕranĭ costumațĭ românesce, ca sĕ ridice splendórea esterióră a serbării — o ironiă a sorții, de care avem parte adĭ. Despre acele „banderii" s'a ris deja în alte comitate. In împrejurările triste de adĭ Românii nu pot lua parte la serbările mileniului și nici nu sunt inclinațĭ a jertfi nimic de bunăvoiă pentru ele. Propune deci ca congregația sĕ decidă, că nici în principiu nu primesce propunerile comisiunei pentru esposiție.

Dr. *Vajna* Gab. se plânge, că Mureșianu a vorbit și de *Transilvania*, pe când acésta pentru el (Vajna) nu mai esistă.

Viceșpanul Fr. *Jekel* găsesce, că discuțiunea acésta principiară politică nu este la loc, căci e vorba numai de întregirea creditului de 1% votat, și apoi în banderiu vor fi și Ungurĭ și Sașĭ și Românĭ în costumele lor, așa déră va fi cea mai deplină egalitate.

Moor Iuliu, preot ref. ung. dice că deși nu scie românesce, totuși a înțeles atâta din discursul lui Mureșianu, că este în contra serbării mileniului, susținid că i s'ar da un caracter esclusiv maghiar. Décă însĕ ar merge la esposiție și ar vedé lucrările pregătitóre, s'ar convinge că acolo se ține sémă și de celelalte naționalități, ar vedé că se construesce și o casă de țĕran română etc. etc. Cei ce aranjéză esposiția millenară nu vor s'ascundă, că în acest stat trăiesc și Românĭ și alte naționalități.

Mureșianu replică. Cu casa țĕrănéscă română, ce se clădesce la esposiție, nu e nimic dovedit. Tot așa de bine se póte construi acolo și o casă chineză orĭ japoneză. Caracterul serbării nu se póte judeca dalci, ci din fundațiunile ce s'au făcut și se fac din incidentul ei. Aicĭ amintesce numai de cele 400 scóle, ce dieta a decis a-se înființa din incidentul mileniului din visteria statului, la care contribuim cu toțiĭ. Ei bine tóte aceste scóle sunt maghiare și s'a decis sĕ fiă înființate prin ținuturĭ românescĭ cu scop de a-ne maghiarisa. Pentru vr'o școlă română orĭ săsescă nu s'a dat nicĭ măcar un ban. Acéstă lustréză în de ajuns, că la serbarea din anul viitor nu se tractéză decât numai de glorificarea domnirei de rassă maghiare.

Când a vorbit de cele 400 școlĭ Mureșianu a fost de vre-o douĕ orĭ întrerupt de fișpan, pe cuvĕnt că n'ar vorbi la obiect. Altă apucătură teroristică.

Inainte de votare fișpanul-președinte, ca sĕ-șĭ mai verse focul, a mai lăudat „purtarea parlamentară" a d-lui Lengeru și când a ajuns rêndul ca sĕ enuncie, că propunerea lui Mureșianu a fost respinsă de majoritate a dis: „așa cred, că 'l chiamă Mureșianu!"

La acésta stranie purtare a fișpanului și la cestiunea principiară vom mai reveni.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Decemvre.

Diarele din Germania de un timp încóce se ocupă fórte mult cu **succesiunea la tronul austro-ungar** și acuma mai multe dintre ele afirmă, că monarchul nostru ar intenționa *schimbarea sancțiunei pragmatice*, așa că tronul sĕ-l moștenéscă *fiul cel mai mare al archiducelui Francisc Salvator și al archiducesei Maria Valeria*. Organele germane spun, că Majestatea Sa ar fi numit pe contele *Goluchowski* și pe contele *Badeni* la posturile, pe carĭ le ocupă, cu espresa condițiune, ca sĕ ducă în deplinire schimbarea sancțiunei progmatice în modul cum îl doresce monarchul.

*

După cum am fost anunțat, Marța și Miercurea trecută s'au ținut în Hofburgul din Viena **conferențe militare** sub președinția monarchului. In cercurile bine informate se afirmă, că obiectul asupra căruia s'a desbătut în amintitele conferețe a fost înființarea a *două divisiunĭ de cavaleriă* nóuĕ cu reședința în Budapesta și Pojun.

*

In ședința dela 20 c. a **camerei austriace** deputatul rutén *Romanciuk* vorbi asupra motivelor, pentru carĭ a mers *deputațiunea în massă a Rutenilor* la Viena. Dise că s'au născut multe suspiciounĭ în ce privesce spesele trimiterei deputațiunei, ba s'a susținut că consulul rusesc din Lemberg a contribuit cu 6000 fl. pentru acel scop. Dér óre 20 de comune rutene sĕ nu fiă în stare de-a trimite o deputațiune la Viena? Este falsă afirmarea, că deputațiunea rutenă ar fi avut misiunea de-a *demonstra contra corónei și contra tronului*. Din contră a voit sĕ-șĭ depună omagiele la piciórele monarchului. Rutenii s'au dus și s'au rugat la mormintele Mariei Teresiei, a împĕratului Iosif, și a prințului de corónă Rudolf, de órece poporul rutén e recunoscĕtor; și aceia dintre Ruteni au mers sĕ implóre grația monarchului, ai căror fii și frațĭ s'au luptat la Magenta, Solferino și Königgrätz pentru tron. Decĭ ce sĕ-șĭ gândéscă țĕranii rutenĭ, când guvernul austriac a împedecat deputațiunea de-a întra în Burg, și a dat monarchului informațiunĭ false asupra Rutenilor?

*

Privitor la **evenimentele din Turcia** depeșele cele mai nóuĕ spun, că 12.000 de Armenĭ au început în 19 c. a *masacra* pe cei 400 soldațĭ turcĭ și 500 civilĭ închișĭ în *Zeitun*. O armată turcéscă de 10.000 soldațĭ, în frunte cu pașa *Mustafa Rhemze*, a primit ordinul sĕ plece numai decât la Zeitun și *sĕ nimicéscă orașul*.

*

Diarul bulgar „*Pravo*" scrie într'un număr al sĕu mai recent un articol asupra raportului dintre **Bulgaria și cestiunea macedónĕnă**. Dice, că în Bulgaria locuesc aprópe 300.000 de Macedonenĭ, și chiar capitala Sofia e locuită pe jumĕtate de Macedonenĭ, carĭ ocupă posturĭ însĕmnate de judecătorĭ, medicĭ, profesorĭ, advocațĭ etc. În armata bulgară servesce 707 oficerĭ și subofiecrĭ macedonenĭ. In fine numitul diar încheiă astfel: „Nu dăm nicĭ un credĕmênt promisiunilor Sultanului de-a introduce reforme în Macedonia, și nicĭ nu ne încredem în acțiunea puterilor. Dér ne basăm pe propriile nóstre puterĭ, și vom lupta până în sfirșit contra tiraniei ne mai pomenite și contra despotismului. Macedonia de astădĭ este aprópe o pustietate. Cu tóte acestea mai bine voim s'o vedem devastată și acoperită cu cadavre, decât sĕ figureze ca o provinciă stătătóre sub sclăvia jăfuitorilor oficialĭ și a ucigașilor mituițĭ ai guvernului turcesc."

*

Din *Waschington* se depeșéză, că președintele republicei nord-americane **Cleveland** a espus alaltăerĭ congresului starea financiară a Statelor Unite, apelând ca sĕ se facă toțĭ pașii necesarĭ pentru apărarea reservei de aur a tesaurului public, care e *amenințat* prin esportul aurului. In urma acésta la bursa din New-York s'a iscat o *panică* atât de mare, încât *s'a pierdut în acea di suma colosală de un miliard de dolarĭ*.

SCIRILE DILEI.

— 11 (23) Decemvre.

Procesul lui „Magyarország", intentat de fostul ministru-președinte Wekerle, despre a căruia pertractare am publicat și noi o telegramă, a produs mare sensație în cercurile ungurescĭ. Procesul a fost intentat cum scim, pentru doi articulĭ, în carĭ se susținea despre Wekerle, că din fondul de dispositiune ar fi corupt și cumpĕrat pentru guvern mai multe foi opoșiționale. La pertractare, care a durat până în nóptea de 19 spre 20 Decemvre la 3 óre, a fost de față și Wekerle; s'au ascultat mulțime de deputațĭ dietalĭ ca martorĭ, ér dintre cei doi autorĭ ai articulilor incriminațĭ, deputatul Hollo Lajos nu s'a presentat pe cuvĕnt, că ar fi bolnav, — lucru ce nu i-s'a credut; ér deputatul Bartha a declarat, că el în absența soțului sĕu nu se apĕră. Amêndoi au fost declarațĭ unanim vinovațĭ, ér tribunalul i-a condamnat pentru calumniă la câte 6 lunĭ închisóre ordinară, câte 1000 fl. amendă fiă-care, ér la cas de nesolvență alte 3 lunĭ temniță; apoi publicarea sentinței în „Magyarország" și purtarea în comun a cheltuelilor de proces. Față cu Hollo, fiind-că n'a fost de față, se va ține încă o pertractare, dér cu tótă siguranța se crede, că resultatul va fi acela-și, ca și al pertractărei de-acum, de-óre-ce jupânul Bartha și soțul sĕu au fost prinșĭ cu ocaua cea mică în înțelesul strîns al cuvêntului, așa că n'au putut dovedi nimic din cele susținute. — Dér în contra Românilor câte calumnĭ miserabile nu se ridică dilnic prin foile unguresci, fără ca calumnitorii sĕ fiă trașĭ din partea cuiva la rĕspundere?!

—o—

Incepe și guvernul a vede. Cetim în „Gaz. Buc." următórele: Bucovina a fost și este unica provință în tótă Austria, in care s'a desconsiderat sistematic dreptul limbelor țĕrii. Drept aceea s'au importat funcționarĭ din tótă Cislaitania. Cine nu afla pâne în celelalte provinte, o afla în Canaanul de pe malul Prutului. Limba română ajunse sĕ fiă batjocorită de orĭ-ce venetic. Cea rutenă mai puțin, căcĭ bine, rĕu, Cehii și Polonii o pricepeau puțin. Nepricepĕnd importații funcționarĭ altă limbă, decât cea germană și slavă, ei necesitau poporul sĕ comunice cu dênșii în limba slavă. Acuma s'a dat oficiilor administrative la ordin mai înalt poruncă, sĕ se legitimeze în timpul cel mai scurt, décă funcționarii respectivĭ cunosc limbile țerii din Bucovina. In cas, că nu le cunosc, guvernul a propus sĕ se înființeze un curs, în care sĕ se predea aceste limbĭ. Se dice, că acest curs sĕ dureze 6 sĕptĕmânĭ.

—o—

Statuă Archiducelui Albrecht. In memoria Archiducelui Albrecht, care a murit acum e anul — precum se scrie din Viena — în întrégă armată austro-ungară se va porni o colectă, pentru de a-i ridica o statuă în Viena.

—o—

Reorganisarea traficelor de tutun. Ministerul de finance a dat dilele trecute o ordinațiune privitor la reorganisarea traficelor de tutun. In acea ordinațiune se dispune, ca în trafice pe lângă tutun sĕ nu se mai vêndă alțĭ articolĭ afară de chibrite,

---

încremenită în cel mai strict înțeles al cuvêntului.

Așa mi-se întêmplă și mie. Primul meu cuvênt fù: „Nu face-țĭ ast-fel de glume, dómnă Williams!" Când vĕdui însĕ lacrimĭ în ochii bunei femei, și dedusei astfel, că cea ce-mĭ spusese dênsa e cea mai amară realitate, rĕmăsei mut. Mórtă, draga copilă e *mórtă*, a dispărut de pe acest pământ, e imposibil de-a o mai revedea! Eu trebuii sĕ-mĭ lămuresc mai întâiu tóte aceste încet, ca și când m'aș fi deșteptat dintr'o amorțire, și trecù cât-va timp, până ce putui ruga pe dómna Williams de a-mĭ povesti, ce s'a petrecut, și cum s'a întêmplat atât de neașteptat o ast-fel de nenorocire.

Bĕtrâna femee își șterse lacrimile și apoi începù a povesti:

„Nu mult după ce plecaserățĭ cu Tuscarora din Holyhead, Delia se duse într'o di în pivniță, sĕ aducă ceva pentru bucătăriă. Ea rĕmase mai mult decât ar fi fost de lipsă, și când se reîntórse în sfârșit, era palidă și părea a merge anevoie. Inspăimêntată o întrebai, décă se simte rĕu; ea îmĭ rĕspunse întâiu, că nu-i nimic, mai târdiu însĕ îmĭ spuse, că a cădut pe treptele pivniței, și că s'a lovit atât de tare la șold, încât a leșinat. Voii sĕ trimit imediat după vr'un medic, dér sĕrmana copilă nu mĕ lăsă nicĭ-decum, atât din causa speselor, cât și pentru-că se rușina sĕ fiă visitată de el. Vĕ aduceți dór' fórte bine aminte, d-le Gheorghe, ce copiliță plăpândă și sficiósă era dênsa, cum o puteai face la cea mai nevinovată glumă sĕ roșéscă pănă'n albul ochilor. Astfel îi fù din di în di tot mai rĕu. Dênsa nu mai fù în stare a-și vedé de oficiu, căci nu se mai putea scula. In sfârșit în contra voinții sĕrmanei copilițe — chemei, un medic. Când acesta constată durerea latentă și continuă în șoldurĭ și spate, când vĕdù totala ei slăbiciune și audi cum s'a petrecut nenorocirea, clătină încet din cap, recomandă cea mai mare liniște, prescrise o alifie și se depărtă. Eu îl însoții până afară, spre a afla totuși mai mult dela dênsul. Atuncĭ mĕ întrebă:

— „D-șóra nu e de-aicĭ?"

„Impărtășindu-i că dênsa e Irlandeză, se informă despre relațiunile ei familiare și dise apoi serios:

— „Transportați-o cât mai iute în patrie, ea pătimesce de o bólă gravă internă, și copila nu va trăi până la vară.

— „Ah, d-le Gheorghe, cum sĕ i-o fi comunicat sĕrmanului ei tată, care nu numai, că o iubia nespus de mult, dér căruia dênsa cu tótă tinereța ei îi era un așa bun sprijin?

„Intru cât privesce persóna ei Delia îmĭ ușura în mod considerabil, gréua mea problemă. Căcĭ după ce mĕ reculesesem și mĕ reîntorsein în odaiă pășind la patul Deliei, ea-mĭ prinse mâna, mĕ privi cu ochii ei marĭ și frumoșĭ, zimbind dulce — îțĭ aducĭ aminte de ea — și dise apoi liniștit:

— „Mătușică, medicul a dis, că eu trebue sĕ mor, nu-i așa?

„Eu voi natural, sĕ desmint acésta, dênsa însĕ zimbi érășĭ, își scuturà capu-i buclat și dise:

— „Mătușică, dragă mătușică, eu simțesc deja, că în curênd va fi gata cu mine, că *nu-l voiu mai revedé*. Lasă-mĕ decĭ, te rog, sĕ fiu dusă în Irlanda, spre a mai revedé odată livedile insulei nóstre verdĭ, sĕ mai aud odată păsĕrile cântând și apoi sĕ mor în brațele tatălui meu. Nu plânge, dragă mătușică, căcĭ décă Dumnedeu ne chiamă, trebue sĕ mergem și apoi mai esistă și o revedere! Ar fi fost, firesce, frumos, sĕ-l revĕd, când se va reîntórce din America. Mătușică, te rog dă-mĭ micul meu evantaiu și chipurile chineze, ele se află colo în scrinul meu, și apoi pregătesce-mĭ un céiu!

„Sĕrmanul ei tată sosi după câte-va dile și o duse. Ah d-le Gheorghe aceea a fost într'adevĕr o fórte durerósă despărțire! Numai ea, sĕrmana suferindă, își păstra liniscea și surîsul dulce pe fața ei palidă, acum și mai uimitor de frumósă, când mĕ sărută și-'mĭ spuse salutărĭ pentru D-vóstră.

Eu primii veste despre sosirea ei in patrie, apoi timp îndelungat nimic și în sfîrșit — vestea, că a murit. Intr'o frumósă séră de primăveră, când sórele se pregătia tocmai sĕ mérgă la odihnă, în ocean, Delia chemase pe tatăl ei la sine. Pe plapomă, înaintea ei, sĕ aflau micile chipurĭ chineze și evantaiul, de carĭ nu sĕ despărțise în tot decursul bólei. Ea rugă pe tatăl ei, sĕ se plece spre dênsa, își puse brațul în jurul gâtului sĕu și șoptii:

— „Tată — eu mor. — Vedĭ tu, acum îndată mĕ duc cu sórele. El mĕ ia cu sine! Rĕmâĭ cu bine, sĕrmane, bunule tată, — ertă-'mĭ grija și durerea ce 'țĭ-am causat, — n'am fost eu de vină! Sărută pe verișórele mele, salută pe mătușica Williams, spune-'i sĕ

hârtiă de țigare, țigarete și diare, și vinderea de țigări e oprită în birturî și cafenele.

—o—

Filoxeră. In comuna Șarpatoc, comitatul Têrnavei-marî, s'a aflat, că viile acelei comune sunt atacate de filoxeră. Ministrul de agricultură puse sub carantină teritoriul amintitei comune.

Restaurația în comit. Têrnava-mică.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Dicio-St.-Mărtin, 20 Dec. 1895.

In comitatul archimamelucesc *Têrnava-mică* s'a făcut ierî, 19 l. c., „alegerea" de funcționarî municipalî în sala cea mare a casei comitatului din Dicio-St-Mărtin.

Totul a decurs ca pe sprîncénă, căcî unde guvernul voesce, acolo învinge. Aicî mai ales lucrul a mers fórte ușor, căcî majoritatea absolută, décă nu chiar unanimitatea, e a guvernului, care dispune de corpul funcționarilor și al comisiunilor. „Liberalii" lui Bánffy sunt cu desĕvêrșire stăpânii situației în acest „nefericit comitat", cum îl poreclesc cu drept cuvênt cei neagreațî de factorii guvernamentalî. Voința „liberalilor" e lege, ér legea lor domniă absolută asupra elementelor, carî nu împărtășesc vederile guvernamentale. Aicî sunt realeșî vechii funcționarî; cel mult pe unul sĕu altul îl pensionéză, în locu-i pășesce, fiiul orî ruda sa, și tóte se întêmplă după voința fișpănéscă.

In astfel de împrejurărî, cei vre-o 10 membri românî, carî s'au înfățișat la alegere, s'au mărginit *aprópe* la rolul de privitorî pasivî față cu cele ce s'au petrecut ierî în sala comitatului.

Inainte de a-se deschide adunarea, la propunerea vice-șpanului *Gáll* Domokos s'a ales o deputațiă de doi membri (unul din aceștî doi a fost d-l Vasile *Zehan*, advocat în loc), care sĕ învite pe fișpanul *Sándor* János la ședință.

Fișpanul, intrând între aclamărî de „éljen", și ocupând locul presidial, deschide ședința prin un discurs patetic, în care între altele constată „cu bucuriă", că în acest comitat nu sunt cunoscute frecările *de naționalitate (!)* și confesiune; spuse apoi, care este scopul acestei adunărî.

Ia cuvêntul îndată d-l Vasiliu *Zelan* și într'o cuvêntare rostită în limba maghiară (!) stărue pe scurt asupra anomaliei, că la nicî un post administrativ municipal din comitatul Têrnavei-micî *nu se află nicî un Român*, deși majoritatea poporațiunei este română. Intrébă, décă just și echitabil este acésta față de locuitorii de limbă română ai acestui comitat, carî deopotrivă contribue la sarcinile publice și carî au trăit și trăesc în pace, liniște și bună armoniă cu elementul maghiar. In consecență rógă pe d-l fișpan, ca prin influința și puterea, de care dispune, sĕ facă a fi delăturată pe viitor acéstă anomială.

Fișpanul i-a replicat luând în ajutor banalul motiv, că nu află între Românî tinerî calificațî pentru astfel de posturî (!)

S'a procedat apoi la alegerea comisiunei de candidarea funcționarilor. In virtutea legei, fișpanul a numit 3 membri, ér pe alțî trei i-a recomandat spre primire. N'a fost alegere, ci aclamare, după cum erau cetițî de pe listă. In comisiunea acésta n'a fost ales *nicî un membru român*.

Ridicându-se ședința, peste ½ óră comisiunea reapare cu lista funcționarilor — după cum am audit dicêndu-se — ticluită deja mai înainte. S'au ales, orî mai corect dis, au fost *aclamațî* — căcî de votare nicî pomenire — tot cei vechî, c'o mică deosebire: în locul fisolgăbirĕului Horváth (Iernut) a pășit fiiul acestuia pentru cercul pretorial al Elisabetopolei, ér pentru cercul Iernutului a fost ales un funcționar cu numele Csatho.

Va sĕ dică Românii din acest comitat stau în privința acésta ca și mai înainte: *nicî un fiiu din sângele lor nu are adî loc nicî măcar la cea din urmă funcțiune a comitatului.*

După trecerea acestor formalitățî — căcî o curată *formalitate* a fost întreg actul alegerei — s'a luat jurămêntul funcționarilor „aleșî". In alocuțiunea, ce a ținut'o fișpanul după luarea jurămêntului, a accentuat, că acésta este *ultima* alegere, de óre-ce semne se dau și prospecte marî se ivesc, că *se va întroduce administrația de stat*, când funcționarii nu vor mai fi aleșî, ci numițî.

S'a procedat apoi la alegerea diferitelor comisiunî. In cele mai importante două comisiunî, adecă cea *administrativă* și cea *centrală* n'a fost propus *nicî un Român*.

Pe la 12 óre din di s'a sfîrșit totul c'o rară precipitare, ér epilogul a fost un banchet.

Coresp.

Constituționalismul în România și în Ungaria.

Foaia maghiară koșșuthistă „Egyetértés" publică în numĕrul sĕu dela 21 Decemvre n. c. un articol de fond, în care face un fel de paralelă între constituționalismul maghiar și cel român. Aprețiările caracteristice ale foiei ungurescî le reasumăm în următórele:

In România, ca și în alte țĕrî, oposiția mai curênd sĕu mai târdiu totuî găsesce în fine acea favorabilă situațiune parlamentară, care s'o ajute a ajunge la putere. Numai la noi în Ungaria mamelucismul guvernamental se presentă într'o stare de petrificațiune, care nu numai face imposibilă isbutirea oposiției la alegerî, dér esclude și posibilitatea, ca ea prin vre-o eventualitate a luptelor parlamentare sĕ póta ajunge la guvern.

In tot casul însĕ ne rĕmâne mângăiarea, că pe scena constituționalismului nostru, cu tóte că are base false, nu se pot întêmpla astfel de transfigurațiunî ca în poveste și schimbărî scamatorice numai și numai prin momentana voință a domnitorului.

Până când puterea au avut'o în mână conservatorii și junimiștii, la tóte alegerile generale ei dobêndiau o majoritate uriașă, în timp ce luî Sturdza, conducĕtorul oposiției, 'i se și urîse cu situațiunea comică, în care se afla; se retrăsese din parlament, unde domnea o atmosferă frigurósă pentru el, încât i-a trebuit sĕ se încăldéscă la focul demonstrațiunilor poporale de pe strade. De-odată însĕ regele Carol, cu cunoscuta luî cunoscință de ómenî, chiămă pe d-l Sturdza cu liberalii sĕi dela tribuna agitațiunilor de pe stradă de-adreptul la putere. Acuma d-l Sturdza a putut sĕ facă alegerî, și încă cum? — Póte el însu-șî se va fi spĕriat de succesul grozav, ce l'a avut. Din partida conservatorilor și junimiștilor, care a condus afacerile Românieî cu o autoritate atât de nerĕsturnabilă timp de aprópe un deceniu, un singur domn a ajuns în parlament ca oposițional, ér în Senat de-asemenea abia la treî inșî li-s'a permis luxul de-a întra ca oposiționalî. Ar crede omul, că lipsa de oposițiune l'a adus pe d-l Sturdza în mare perplesitate și, după cum se dice, ar și voi sĕ constrîngă pe unii dintre cei aleșî sub stindardul sĕu, ca sĕ trécă în oposițiă.

La noi, ce-i drept, vrăjitoria parlamentarismului n'am dus'o până la atât, nu vom duce-o nicî chiar în casul décă din îndurarea luî Desideriu Banffy gloria sistemei electorale dela Solnoc-Dobêca și-ar resfrânge radele sale asupra țĕrii întregî. Dér n'ar fi lucru drept, décă am considera fenomenalele manevrărî electorale ale Românieî numai ca resultatul unei presiunî ilegale și al unor uneltirî ticălóse. Atitudinea politică a blândilor alegĕtorî românî, și mai ales a poporului țĕran dela sate, se îndréptă, póte că în cea mai mare parte, după instinctul turmei, moștenit dela strămoșî, care involuntar, ca și mânat de-o silă a naturei, plécă încătrău aude sunând clopotul puterei. Póte ar fi o judecată pripită décă acest instinct primitiv l'am considera ca o dovadă de nematuritate în privința eserciărei drepturilor politice. Cine scie, décă involuntar chiar nu cumva se manifestă în acest instinct cea mai adêncă înțelepciune politică?

Nu póte óre sĕ-șî gândéscă, cu multă dreptate, alegĕtorul român, că pentru el este absolut egal, décă va alege pe-un om de-al luî Catargiu, orî pe unul de-al luî Sturdza, și nicî într'un cas nu merită sĕ vină în conflict cu puterea. Căcî cu cât mai mult se schimbă bărbații dela guvern, cu atât mai identică este politica de guvernare. Etă d-l Sturdza a ținut acum prin regele Carol mesagiul tronului la deschiderea parlamentului, dér deși partida liberală a ajuns esclusiv la putere, în mesagiu, nicî de l'ai privi prin cea mai satrașnică sticlă măritóre, nu veî puté descoperi cea mai mică deosebire, care față cu enunciațiunile făcute tot în asemenea chip din partea guvernelor conservative-junimiste, sĕ însemne o nouă direcțiune pentru poporul român. Și d-l Sturdza promite tóte acele reforme în interesul îmbunĕtățirei sorții materiale și spirituale a poporului, pe carî le-au promis și antecesorii sĕi, și din contră, nu repetă nimic din ceea ce propovĕduia pe strade curat numai cu scopul de-a agita.

Amintesce mai departe „Egyetértés" de politica esterióră a cabinetului Sturdza, „care, dice, dela discursul din Iașî încóce a rupt amiciția cu „Irredenta română" și acum declară în Mesagiu, că vrea sĕ susțină raporturile cele mai amicabile cu tóte puterile. In fine esclamă: „Ce limbagiu înțelept de bărbat de stat este acesta, imediat după agitațiunea cea mai vehementă oposițională!"...

Constituirea camerelor române.

Sâmbătă în 9 (21) Dec. s'au constituit atât Camera cât și Senatul.

Ședința *Camerei* se deschide sub președința de vêrstă a d-luî Alex. Villner. La ordinea dileî alegerea președintelui.

Inainte de votare d. *Stolojan* dice, că un grup de amicî politicî i-au pus candidatura la presidență. După cele ce s'au petrecut erî însĕ îi rógă sĕ nu-l mai candideze, pentru-că n'ar voi ca persóna d-sale sĕ fiă o causă de neînțelegere în sînul partidului (Aplause).

Se procede la scrutin. Votanțî 144. D-l P. S. Aurelian întrunesce 139 voturî, cincî buletine au fost albe.

Intre aplause repețite d. P. S. *Aurelian* ocupă fotoliul presidențial și mulțămesce în terminî căldurosî pentru onórea ce 'i s'a făcut. Promite a desfășura tot zelul și totă activitatea sa spre a satisface încrederei ce 'i s'a dat. (Aplause).

Ședința se suspendă. La redeschidere se procede la alegerea vice-preșendinților Votanțî 142. Au întrunit: d. *Pherekyde* 114, st. *Șendrea* 113, C. *Nacu* 96, Al. *Lupașcu* 76 voturî. Președintele proclamă pe aceștia de aleșî.

Secretarî se aleg d-nii: Dan Brătianu, Enasescu, C. G. Vernescu. Zarifopol, Gr. Grădișteanu, Vasilescu, Vasescu, Scorțescu.

Cuestorî se aleg d-nii: Caton Lecca, Moroiano, Pilat și G. Ștefănescu.

In comisiunea pentru adresă (rĕspuns la mesagiul Tronului) se aleg d-nii: Pherekyde, St. Șendrea, D. Giani, Em. Costinescu, An. Stolojan, Al. Djuvara și Em. Porumbescu.

*

La *Senat*, sub președința de vêrstă a prințului D. Ghica se procede la alegerea de președinte prin apel nominal fiind votanțî 103. Prințul D. Ghica întrunesce 93 voturî, buletine albe 10.

Prințul Ghica mulțumesce Senatului pentru onórea ce i-a făcut'o, și promite că va conduce desbaterile cu împarțialitate. Corpul meu e slab, dise el, dér inima îmî e tênĕră, ea va bate cu vigóre, când se va trata de a lucra pentru binele patriei (Aplause).

S'aleg apoi vice-președinții. Votanțî 104. Majoritate absolută 52. Se aleg d-nii: G. *Mărzescu* cu 98, Petre *Grădișteanu* cu 97 și N. *Crăciunescu* cu 66 voturî. Domnii N. Ganea și V. A. Urechiă primiră fiă-care câte 48 voturî. Pentru locul al patrulea de vice-president este dér balotagiu, și se votéză din nou. Etă resultatul scrutinului de balotagiu: votanțî 94, majoritate absolută 47, buletin nulificat 1. D. *Ganea* întrunesce 66 voturî, ér d. V. A. *Urechiă* 26 (cu 22 de voturî mai puție ca înainte). In urma acésta se proclamă de al 4-lea vicepreședinte d. N. *Ganea*.

Secretarî au fost aleșî d-nii: Al. J. Filipescu, Constantinescu, Bastaki, Poroineano, Viișoreanu, M. Sturdza, Dr. Cantemir și Climescu.

Censorî au fost aleșî d-nii: Cireșanu, G. Exarcu, N. Lupașcu și colonel Negel.

Mulțămită publică.

Tuturor acelor P. T. domnî amicî și cunoscuțî, carî au bine-voit a mĕ mângâia cu condolențele d-lor, atât în persónă, cât și prin epistole și telegrame, precum și la petrecerea din urmă a iubitului meu soț, le mulțumesc din adêncul inimei mele.

Zêrnescî, 19 Dec. 1895.

Vĕduva Vasile Dan.

NECROLOG. **Vasiliu Groze** paroch gr. cath. și protopop on. după un morb greu șî-a dat blândul sĕu suflet în mânile Creatorului în 15 Decemvre a. c. la 10 óre a. m. în al 58-lea an al vieții și al 29-lea al preoției. Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria eternă! Maier, la 15 Decemvre 1895.

DIVERSE.

Invențiunile secolului nostru prind tot mai mult teren chiar și în țĕrile cele mai puțin cunoscute. Astfel Telefonul s'a lățit acum chiar și în deșertul Sahara. Inginerul frances Bayolle, care a călĕtorit în fruntea unei societățî constătătóre din 100 persóne dela Biscra la Tuggurth în cestiunî privitóre la telegrafiă, în 18 Noemvre a. c. a telefonat de prima dată la Biscra din lagĕrul sĕu departe de 18 chlm. El îșî propuse, ca în totă diua sĕ călĕtorésca 5—10 chlm. ca în mijlocul lunei Decemvre sĕ ajungă în Tuggurth. S'a ivit însĕ o piedecă mare. Cămilele, adecă carî duceau stâlpii de telegraf, nu erau dedate la o așa greutate continuă, șovăeau adese-orî și se lăsau jos în decursul mersului. Telefonul este întrodus și în Islanda, spre a fi legate la olaltă satele împrăștiate ale acestei insule. Un American construesce de present un telefon, numit: „Talatraadur", dela Reykjavik până la Akureyri în ținuturile de nord, care a costat 100,000 coróne. Se dice, că în curênd Islanda se va împreuna cu Europa prin fire telegrafice. Un Engles a făcut propunerea, ca sĕ se facă un fir telegrafic din Islanda până la insulele scoțiane. Spesele ar face 1.800,000 de coróne și 180,000 coróne subsistență anuală, carî ar avé ale solvi Islanda, Anglia, Francia și America-nordică împreună. Locuitorii țĕrilor sus amintite se ocupă mult cu pescăritul în Islanda, și de aceea este în interesul lor, ca prin construirea telegrafului în Islanda, sĕ pótă primi cât se póte de des și de iute scirile despre pescării și despre schimbarea timpului. In curênd se va întroduce în Reykjavik lumina electrică. Orașul cel mai nordic din lume, care în timpul iernei polare este luminat electric e Hammerfest în Norvegia.

împărtășéscă luî Gheorghe, că-'l salut și-'l bine-cuvêntez și — că l'am iubit fórte mult!"

— — — — — — — — — — — — —

Unchiul Gheorge sfîrșise deja de mult povestea sa, totușî nimenî dintre noi nu sĕ încumătă a vorbi, și cele două copilițe blonde și șirete nu sĕ mai cugetau sĕ tachineze pe povestitor, cum îșî propuseseră. Seriόse și tăcute steteau ele, privind înaintea lor și din când în când sĕ uitau pe furiș la vechiul și credinciosul lor prietin, a căruia purtare în acest moment într'adevĕr era cu totul altfel ca de regulă.

Bĕtrânul marinar era anume nespus de preocupat de a-șî umplea din nou pipa stinsă și a 'șî-o aprinde érășî. E interesant însĕ, că acest lucru merse fórte anevoie — cu tóte că era un fumător atât de vechiu, și trebue, că la tot casul a avut un tăbac fórte tare, căcî cu lucrul acesta nu mai găta și când în sfîrșit privi din nou în sus, ochii luî erau podidițî de lacrimî.

(„P. Ll.")

Tr. de **Ritmic.**

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Decemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump. 9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.53	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump. 5.66	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump. 129.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 59.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.80	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	—.—	Vênd.	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Decemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de coróne ung. 4%	96.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	95.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	150.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	135.—
Renta de hârtie austr.	99.20
Renta de argint austr.	99.30
Renta de aur austr.	121.20
Losurĭ din 860	143.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	976.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	360.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	341.—
Napoleondorĭ	9.62
Mărcĭ imperiale germane	59.35
London vista	121.25
Paris vista	48.10
Rente de coróne austr. 4%	99.25
Note italiene	44.—

Nr. 779/1895
a. f. c. sc. d.

Concurs

la postul de profesor de musică.

Prin acésta se escrie concurs dentru umplerea postului de profesor pentru musica vocală și instrumentală și pentru cant bisericesc la gimnasiul fundațional superior din Năsĕud.

Plata profesorului ce e de a se alege, în cei dintâiu 3 anĭ de probă e 600 fl. apoi plata de profesor ordinar de 800 fl. și decenale.

Dela profesorul ce se va alege **sĕ cere ca sĕ posédă perfect limba română ca limbă de propunere atât în scriere cât și în vorbire.**

Concurentele trebue sĕ dovedéscă cu documente autentice, pre cum absolutoriu și atestate de progres saŭ atestate finalĭ dela vre-un institut superior pentru instrucțiune în musică și cântărĭ și anume dela vre un conservator, că are capacitatea formală de a da instrucțiune în tóte instrumentele musicalĭ.

Preferința va avea cel ce va dovedi că a fost în exercițiu practic și a dat învĕțătură din musică și cântărĭ la un gimnasiu séu la una din școlele medie de asemenea categoriă cu succes bun în timp de 3 anĭ, séu că a exercitat în mod practic instruirea în musică la un institut superior de musică și cântare, séu ca după absolvirea conservatorului a fost tot în atâta timp conducĕtor de orchestru militar de musică după lege orĭ statut, séu ca conducătur a unei capele de musică din vre-o cetate.

Petițiunile instruate de documentele de lipsă sunt a se înainta la subscrisa comisiune administratóre până la 20 Ianuarie 1896.

Din ședința comisiunei administratóre de fondurile centralĭ școlastice și de stipendie din districtul Năsĕudului, ținută în Năsĕud la 18 Novembre 1895.

Președinte: **Dr. Ioan Pop.**
Secretar: **Nestor Simon.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8.05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.12		Szolnok . .		3 27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P. Ladány . .		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2 26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd .		10.07		1 62	8.11	10.42
5 20	8.18		3.45	3.26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca . . .		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4 17		Ciucia . . .		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău . .		6.54				7.37
8.34	10.37	6.14	6 59 Tr. mix.	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13		11.01	5.23 tr. mixt	7.—
8.49		11.10	8 40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27		Apahida . .			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27		Ghiriș . . .			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54			Uioara . . .			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vințul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud . . .			2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8 33	sos.	Teiuș . . .	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1.40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel . .			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu . . .			12.24	7 30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .			11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș . . .			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol .			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighișóra . .			9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12		Hașfalĕu . .			9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod . .			7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58		Agoștonfalva .		Numa vinerea comunică.	7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1 15		Apșța . . .			6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person.	Tren mixt	9.38	1.34		Feldióra . .			5.58	3 16	Tren de persón.	8.23
8.--			10.25	2.09	sos.	Brașov . . .	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01		Timiș . . .		6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3 31		Predeal . .		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12 00	8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludeșŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipĕu . . .		6.24	1.19	6.55	11.43
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de person.	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de person	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna . . .		8.11	2.01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	1 31	4 49	10.30
4 36	în totă Marța și Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în totă Marța și Vinerea		8.33
6.16			3.31		Avrig . . .		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brasov — Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zêrneștĭ	6.06	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinerĕ circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța camunică	Țagn-Budatelicŭ . . .	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Leciuța		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5.55
	Numai Luni comunică.					

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7.38	12.33	Segedin	5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.